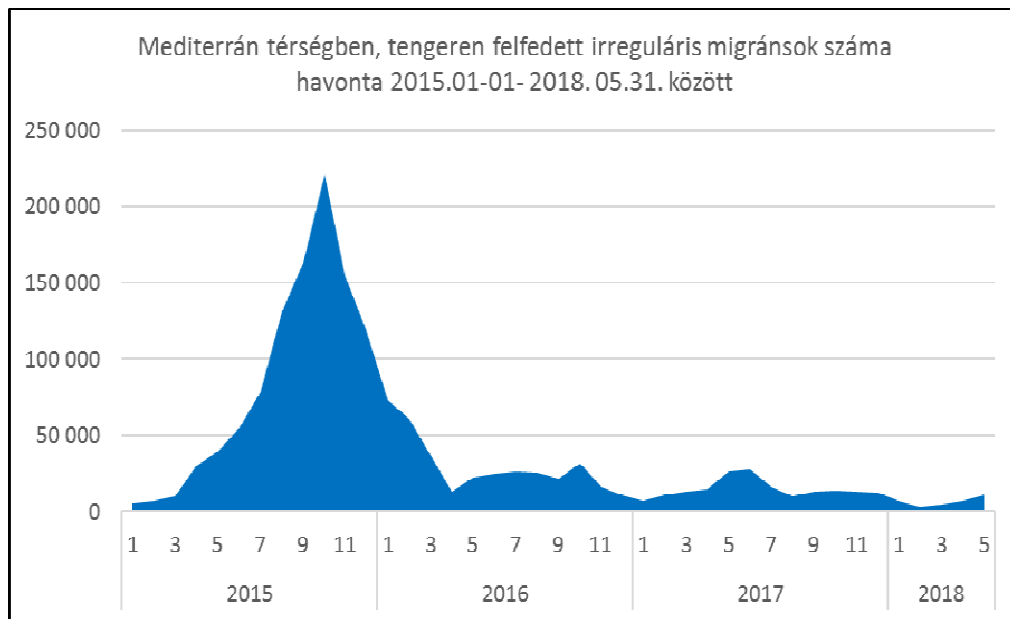

A TÖMEGES IRREGULÁRIS MIGRÁCIÓ MEGSZÚNÉSE, AVAGY TÉNYEK, AMELYEKRŐL NEM AKARUNK TUDOMÁST VENNI

Napjainkban¹ – 2018 tavaszán és nyár elején – a politikai és közbeszéd még mindig hangos a tömeges irreguláris migrációtól való félem(-keltés)-től. Sőt újabb hullám jelenlétét, megindulását jelzik egyesek.² Pedig gyakorlatilag több mint két éve már elcsitult az ominózus tömeges irreguláris migrációs hullám. Ezt jól mutatja az UNHCR adatai alapján készített ábra is.³

A 2015. évi események, illetve előzményeik okairól, háttéréről számos tanulmány készült.⁴ Megítélésem szerint az adatok alapján nincs mit vitatni azon, hogy az említett

¹ Bár, Magyarország vonatkozásában korábban sem volt ismeretlen e tömeges migráció, mikor hazánkba a szomszédos országokból érkeztek tízezrével a menekültek. Csehszlovákiából a magyar nemzeti kisebbség a kitelepítések és a kötelező munkaszolgálat elől volt kénytelen elhagyni lakhelyét és az anyaországban menedéket keresni. Lásd: Főrizs Sándor: Menekültügyi válsághelyzet 1947-ben. Belügyi Szemle 2015/02. 149-163. o. Főrizs Sándor: Az idegenrendészet problémái 1947-ben. Magyar Rendészet 2014/4. 53-64. o.

² Forrás: <http://www.origo.hu/nagyvilag/20180527-ujabb-migranshullam-olaszorszag-gorogorszag-spanyolorszag-politikai-reakciok.html> (Letöltés ideje: 2018.06.10.)

³ Forrás: <http://data2.unhcr.org/en/situations/mediterranean> (Letöltés ideje: 2018.06.10.)

⁴ Többek között lásd Ritecz György: A tömeges migráció és/vagy népvándorlás ürügyén – A kialakult tömeges migráció katalizátorai. In: Deák József – Gaál Gyula – Sallai János (szerk.): *A toll sokszor erősebb, mint a kard* – NKE Szolgáltató Nonprofit Kft., Budapest, 2016. 174-189. o. Kovács Gábor: A migráció bűnügyi hatásai a magyar határrendészet kockázatelemzési rendszerére. In: Hautzinger Zoltán (szerk.): *A migráció bűnügyi hatásai*. MRTT

migrációs hullámnak vége, viszont már ideje megvizsgálni azt is, hogy milyen okok, tényezők játszottak, játszanak közre ebben. Annak érdekében, hogy a jövőbeni hasonló szituációkra fel tudjunk készülni és kezelni tudjuk, szükséges megismernünk a valódi mozgatórugókat. Azt láthattuk, hogy magát a hullám kialakulását is több, egymást erősítő tényező idézte elő, így annak megszűnésében ezek megváltozása, illetve több egymásra is hatással lévő faktor játszhatott közre. A kauzalitás elve alapján sok esetben ami egyik viszonyban okozatként jelentkezett, az más viszonyban már okként generált újabb fejleményeket. Mondhatni a klasszikus „pillangóhatás” működését láthattuk.

Mi is változott, és történt akkor és azóta? Az UNHCR adatai alapján azt látjuk *2015 októberében* volt a csúcspont és utána meredek esés következett. Mi magyarok egyből rávágthatjuk, hogy igen szeptemberben elkészült a „kerítés” (Idegienes Biztonsági Határzár – IBH⁵), majd októberben a horvát viszonylatban is, egyben a rendőri erők mellett megjelent a Honvédség⁶ is a határon, valamint bűncselekménnyé vált az IBH rongálása, vagy azon való átjövétel.⁷ Ennek részben ellent mond, hogy már 2012-ben a görög-török határon, majd 2013-ban a bolgár-török határszakaszon⁸ is épült már „kerítés”. Ahogy az is megkérdőjelezheti az IBH hatékonyságát, hogy 2016-ban (amikor már állt a kerítés és a rendőrség és a honvédség személyi állományának jó része a határőrizettel foglalkozott) a januári felfedések száma egyenletesen növekedett júniusig a négyszeresére. Tagadhatatlan, hogy volt visszatartó és terelő hatása az IBH-nak, de ez egyedül nem oldhatta meg a problémát.⁹ Akkor hát mi?

A szélesebb körben tájékozottak erre mondhatják, az EU-török megállapodás. Ez viszont logikailag azért lehet problémás, mivel *2016. március 18-án*¹⁰ született, vagyis fél évvel később, mint ahogy elkezdett csökkenni a migrációs nyomás, gyakorlatilag annak a végén. Akkor talán az Európai Unió intézkedései? Mint tudjuk (bár nem mindenki emlékszik rá), a 2014-ben az irreguláris migrációs hullám kezdeti szakaszában is felmerültek már ötletek az EU fórumain, de még 2015 tavaszán is csak arról döntöttek, hogy ősszel majd csúcserkeztet tartanak a témában. Végül is 2015 szeptemberében született meg az első két olyan dokumentum mely tényleges intézkedéseket is tervezett az tömeges

Migrációs Tagozat, Budapest, 2016. 141-150. o. Kovács Gábor: A Magyar Rendőrség szerepvállalása hazánk határbiztonságában és a schengeni külső határok ellenőrzésében In: Hautzinger Zoltán (szerk.): Migráció és rendészet. MRTT Társaság Migrációs Tagozat, Budapest, 2015. 69-84. o. Kovács Gábor: A rendőrség vezetésirányítási rendszerének sajátosságai a migrációs válsághelyzet kezelése során. In: Tóth Péter (szerk.). Magyarország és a 2015-ös európai migrációs válság. Dialóg Campus Kiadó, Budapest, 2017. 125-148. o. Balla József: Határőrizeti intézkedések a migrációs válság kezelésére, In: Tóth Péter (szerk.) Magyarország és a 2015-ös európai migrációs válság, Dialóg Campus Kiadó, Budapest, 2017. 83-100. o. Kui László: A tömeges méretű illegális migráció rendészeti kezelésének helyzete Magyarországon, Magyar Rendészet 2016/6. 43-55. o.

⁵ Kui László: Technikai lehetőségek a magyar-szerb viszonylat határőrzésében, Határrendészeti Tanulmányok 2018/4. 28-37. o.

⁶ Balla József: A Magyar Honvédség helye és szerepe a határőrizeti rendszerben. Hadtudományi Szemle 2017/1. 354-364. o.

⁷ Varga János: A helyzettudatosság és a reagálóképesség szerepe a migrációs válság határrendészeti kezelésében. In: Tóth Péter (szerk.): Magyarország és a 2015-ös európai migrációs válság. Dialóg Campus Kiadó, Budapest, 2017. 84-101. o.

⁸ Legalábbis egy-egy szakaszon.

⁹ Varga János: Embercsempészség a tömeges méretű migráció során. Magyar Rendészet 2016/6. 65-78. o. Varga János: A magyar határrendészeti rendszer működése a tömeges méretű migráció kezelése során. Határrendészeti Tanulmányok 2016/3. 94-108. o.

¹⁰ Forrás: <http://www.consilium.europa.eu/hu/press/press-releases/2016/03/18/eu-turkey-statement/> (Letöltés ideje: 2016.04.10.)

irreguláris migráció megállítására, kezelésére.¹¹ Igaz, a NATO és Frontex hajók már az ősszel megjelentek a görög szigetek és a török tengerpart térségében, de számos intézkedés gyakorlatilag jóval később realizálódott. Az Európai Határ- és Partiórség¹² csak egy évvel később¹³ jött létre. Az ún. gyorsreagálású erők még ennél is lassabban álltak fel.¹⁴ Ahogy a Schengeni határ-ellenőrzési kódex módosítása¹⁵ is csak 2016-ban realizálódott, miként bizonyos belső határokon az ellenőrzést is eltérő időpontokban állítottak vissza a tagállamok. Lássuk be az EASO¹⁶, illetve az ún. „hotspot”-ok tevékenysége is inkább szimbolikus, mint hatékony. A menedékkérők áthelyezése, az ún kvóta politikai vitái még mindig tartanak. Esetleg gondolhatnánk arra is, hogy egyszerűen elfogytak a menedékre szorulóknak.

Ha megnézzük az ENSZ adatait láthatjuk, hogy a világban a menekülni kényszerülők száma sajnálatos módon folyamatosan emelkedik, így például a 2014-es közel 55 milliós szintről 2017 évvégére 71,4 millióra nőtt a számuk. Igaz, hogy ezek kétharmada a saját országa területén kényszerül menedéket keresni, de az új menedékkérők száma a 2013 előtti egymillióssal szemben 2015-re emelkedett három millióra és azóta is minden évben ennyiént nyújtanak be kérelmet. Ez is eredményezi azt, hogy az UNHCR által nyilvántartott menekültek száma 14 milliós szintről 2017-re már közel 20 millióra emelkedett. Igaz azt is hozzá kell tenni, hogy a 85%-uk a fejlődő államok valamelyikében talál menedéket. Vagyis a fejlett nyugatra, így az Európai Unió területére csak töredékük jut el. Talán mondhatjuk azt is, hogy igen elfogytak, azok, akiknek volt pénzük, lehetőségük arra, hogy a hón áhított célországok valamelyikébe eljusson, vagy legalábbis elinduljon a nem ritkán több hónapos, vagy éves útra.

Az ISIS (Iszlám Állam) létrejötte és terjeszkedése, nem is beszélve a médiában való jelenléte egyértelműen jelentős mértékben hozzájárult az irreguláris migráció növekedéséhez és tömegessé válásához. Éppen ezért az ellene való fellépés, majd területi visszaszorulása, majd média szereplésének csökkenése nemcsak, hogy magát a push faktor megcsappanását hozta, hanem a reményt is felélesztette, hogy egyszer még lehet béke, biztonság a Közel-Keleten és a hazájukat elhagyók talán rövid időn belül visszatérhetnek. Ami azt is jelenthette, hogy már nem szükséges tovább menni, csak „még egy kis ideig kell kihúzni” a menedék táborokban. Szíriai menekültek száma a környező országokban:¹⁷

- Törökország: 3,5 millió
- Szaúd-Arábia: 2,4 millió
- Libanon: 2,2 millió (ebből 1 millió regisztrált)
- Jordánia: 1,2 millió (ebből 628 ezer regisztrált)

¹¹ A Tanács (EU) 2015/1601 Határozata (2015. szeptember 22.) a nemzetközi védelem területén Olaszország és Görögország érdekében elfogadott átmeneti intézkedések megállapításáról, illetve az EB közleménye az EP és az ET-nek a menekültügyi válság kezelése: azonnali operatív, költségvetési és jogi intézkedések az európai migrációs stratégia keretében – 12313/15, Brüsszel. 2015. 09. 23.

¹² Kvázi a Frontex bruttótitása.

¹³ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2016/1624 rendelete (2016. szeptember 14.) az Európai Határ- és Partiórségről és az (EU) 2016/399 európai parlamenti és tanácsi rendelet módosításáról, valamint a 863/2007/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet, a 2007/2004/EK tanácsi rendelet és a 2005/267/EK tanácsi határozat hatályon kívül helyezéséről.

¹⁴ A tervezett 3000 ezer fő helyett még 2018 júniusában is csak 1500 áll rendelkezésre. Forrás: <https://frontex.europa.eu/about-frontex/foreword/> (Letöltés ideje: 2018.06.23.)

¹⁵ A személyek határátlépésére irányadó szabályok uniós kódexéről (Schengeni határ-ellenőrzési kódex) létrehozásáról szóló, 2016. március 09-i 399/2016/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet.

¹⁶ Európai Menekültügyi Támogatási Hivatal.

¹⁷ UNHCR adatai alapján, 2017 évi állapot.

- Egyiptom: 500 ezer
- Irak: 500 ezer (ebből 230 ezer regisztrált)
- Szudán: 100 ezer
- Egyesült Arab Emírátságok: 240 ezer
- Kuvait: 160 ezer
- Katar: 54 ezer
- Algéria: 50 ezer

Szakértők körében ismert tény, az hogy USA gyakorlatilag kivonult a Közel-Kelet térségből, mely egyfajta biztonsági vákuumot eredményezett, ez nem csak az ISIS felívelését hozta, de egyfajta versengést is a térség a regionális hatalmi státuszának elnyeréséért. Ebben többek között Törökország egyfajta külön utat kíván járni, annak ellenére, hogy NATO tag, mégis az euróatlanti érdekektől némileg eltávolodva, a saját pozíciójának erősítése érdekében nem csak Bassár el-Aszad eltávolításában volt érdekelt, de egyfajta hidat kívánt képezni a síita és szunnita felek között a régióban, ezáltal vezető pozíciót betölteni. Ennek eléréséhez a szíriai ellenzék támogatását is egy eszközként kívánta használni. Ezen támogatás is nagyban hozzájárult az ISIS térhódításához. Egyben folyamatosan lépéseket tett annak érdekében, hogy a térség több országát érintő kurd kérdés ne válhason kardinálisá és az iraki és a szíriai kurdok nemzetközileg is elismert harca az ISIS ellen (pesmergák) ne erősítse meg a törökországi kurdokat. Adott esetben ennek érdekében kész volt együttműködni az orosz erővel, vagy akár Asszad csapataival is, sőt adott esetben fegyveres erővel tartotta vissza a Szíria felől érkező menekülőket. Azóta egyes határszakaszokon kerítést építettek. Meg kell azért említeni, hogy a térségben a legtöbb (nem csak szír) nemzetközi menekülő is Törökország területén tartózkodik.

Iránnak legalább ilyen mértékű hatása volt az eseményekre, sőt az időpontok tekintetében, tanán direktebb módon is hozzájárulhatott a tömeges irreguláris migráció megszűntéhez. Ugyanis 2015. július 14-én született meg az ún. „atomalku”, vagyis annak fejében, hogy Irán atom létesítményei nemzetközi ellenőrzés alá kerülnek, 2016-tól a korábbi vele szembeni embargó és szankciók felfüggesztésre kerültek. Ami Teherán térségbeli súlyát jelentősmértékben növelte, mely viszont a iszlám síita ág erősödését is jelentette. Vagyis nem csak iraki területen (a gyakorlatilag széteső, kormányozhatatlan) nőtt meg a befolyása, hanem a szíriai alavita szekta (mely a síita ág egyik aláága) megerősödését is jelenthette. Ez utóbbi viszont nem jelent mást, mint Asszad hatalomban maradását. Ez gyakorlatban azt jelentette, hogy a Libanoni Hezbollah fegyveresei szír területen a szír kormány erők oldalán léptek harcba első lépcsőben (legalábbis nemzetközileg ismert) az ISIS ellen, majd az „egyéb” kormány ellenes szervezetekkel szemben. Természetesen a szír kormány erők iráni „tanácsadók is támogatják.

Az iráni direkt módon való bekapcsolódást az ISIS elleni, de még inkább az Asszad (ezáltal a síiták) hatalmát biztosító harcba, csak egy múlta felül. Az oroszoknak a tengeri és légi bázisuk megőrzése érdekében Asszadot hatalomban kellett tartani. 2015 szeptember 30-ától légi támogatást biztosít a szír kormány erőknek az ISIS elleni harchoz (majd később a Demokratikus ellenzék ellenihez).¹⁸ Ezzel nem csak az oroszbarát kormány tovább élését biztosította, egyben az ISIS felszámolásának feltételeit teremtette meg, de ezáltal a tömegessé váló irreguláris migráció toló tényezőit is csökkentette. De ezeken túl

¹⁸ Deák József: A terrorizmus természete és az ellene történő fellépés nehézségei Oroszországban a Szovjetunió szétesésétől napjainkig. Belügyi Szemle 2015/7-8. 137–151. o.

demonstrálhatta, hogy hadereje nem csak kész, de képes is hatékony csapásokat végrehajtani, akár több ezer kilométeres célpontokra is. Mindezek hozzájárultak ahhoz, hogy ismét világhatalmi tényezőnek tekintse a nemzetközi politika. Az asztanai tárgyalások látványos eredményeket nem igen hoztak, de az orosz-török-iráni közeledés nagyban hozzájárul az ISIS felszámolásához.

A térség hatalmi viszonyait jelentősmértékben befolyásolja az iszlám szunnita ágának vezetője Szaúd-Arábia. Itt viszont pont 2015-ben történt király váltás, miután 90 éves korában meghalt Abdullah király, Szalman ült a helyére. Miután pozícióját megerősítette gyakorlatilag fiának Mohamednek engedte át a tényleges irányítást. Mivel USA térségbeli érdeklődése alább hagyott, így „helyi támogatottjának” Szaúd-Arábiának is változtatni kellett a politikáján. Míg korábban éppen az amerikai érdekeknek megfelelően támogatta az Asszad elleni erőket (melyből megszületett ISIS is), egyben a szír szunnita erőket. Közben ügyelve, hogy a Muzulmán Testvériség ideológiájának terjedésének megakadályozására. Az ISIS nyugat ellenessége, az iszlám lejáratása, illetve a nemzetközi felháborodás a terrorcselekmények, lefejezések miatt arra készítette a szaúdiakat, hogy támogatását megvonja, illetve átcsoportosítsa. Érzékelve Irán pozíciójának erősödését, a szunnita-síita ellentét a jemeni háborúban igyekeztek dűlőre vinni, eredménytelenül. Miközben modernizációs intézkedéseket is véghezvisz, a gazdaság több lábon állásának elősegítése érdekében, például mozik nyitása, nők volán mögé engedése, ami többek szemében a térség államainak modernizálódhatóságát is jelzi, vagyis, lehet remény arra, hogy élhetőbbé válhatnak ezek az országok, vagyis szintén a push faktor csökkenését hozta, illetve vetíti előre.

Eközben az olaj világpiaci ára is egyre emelkedik. Itt mindjárt felmerülhet a kérdés, hogy ok-, vagy okozatként kell tekintenünk erre. Aki egy kicsit foglalkozott a tőzsdével az tudja, hogy a grafikonok, az árfolyamok sok esetben nem csak a tényleges értéket tükrözik, hanem a pillanatnyi várakozásokat is jól mutatják. 2014 augusztusában esett az olaj (WTI USD/hordó) ára 100 USD alá és zuhant négy hónap alatt kevesebb mint felére (48 USD). Ami éppen az ISIS nemzetközi színrelépésével esett egybe. Az olajár esés hatásait a tömeges irreguláris migráció megindulására, felerősödésére itt nem taglalom, az megtalálható a már hivatkozott műben. Jelen elemzés szempontjából fontosabb, hogy 2016. januárjában volt a mélypont 32 USD árfolyamon és azóta folyamatosan emelkedik (több mint duplájára, 69 USD). Ami a világ gazdasági tényezőinek egyfajta folyamatos pozitív megtévesztését mutatja, mely szerint rendeződnek a dolgok Közel-Keleten. Ezt viszont nem csak a gazdasági szereplők gondolhatják így, hanem akár az ott élők szélesebb körei is, ami szintén az onnan való elvándorlás ellen hathat. Más vetületben az ún. olajországban ismét normalizálódhatnak a bérek, újabb munkahelyek jönnek létre, vagyis a munkásközre szükség van, így a kényszervándorlás helyett többeknek megadatik, hogy a térségben legálisan munkát vállalhassanak és megélhetést biztosítsanak maguk és családjuk számára egyaránt.

Beszéltünk már arról, hogy mi történt a származási országokban, illetve a tranzitországok egy részében, de mi történt az ún. „célterületen”, vagyis a EU fejlettebb országaiban? Míg a kezdetekkor 2013-14-ben, de még 2015 első felében az EU polgárok és politikusok többsége is megértéssel fordult a menekült kérdéshez, a menekültekkel való emberséges bánásmódot követelte a tagállamoktól és a közbe eső tranzit országoktól egyaránt. Az irreguláris migráció tömegessé válása, amikor már naponta tizezrek érkeztek egy adott határszakaszra, vasútállomásra, városba már kezdett visszatetszést eredményezni. Amikor a politika és a média az irreguláris migráció veszélyeire kezdte felhívni a figyelmet

és a negatívumok hangoztatásával a félelmet fokozta, vagy inkább gerjesztette. Egyes politikai irányzatok ezt a félelmet meglovagolva politikai előnyre tettek szert, a populista, nacionalista nézetek elfogadottá és népszerűvé váltak. Vagyis az idegen („migráns”) ellenesség¹⁹ erősödött meg. Ez a legtöbb európai ország (mivel nincs EU-s egységes menekültügyi rendszer) menekültügyi eljárásának és a menekülteknek biztosított juttatások megváltoztatásában is tapasztalható volt.

Az előbbi tényezővel szoros összefüggésben, mégis konkrét időponthoz is köthetők például a Párizsi terrorcselekmények. 2015. november 13-án este terrortámadás-sorozatot követtek el előre megtervezett akció keretében Párizs különböző pontjain (többek között Bataclan színházban, koncert közben és a Stade de France stadionnál) géppisztollyal felfegyverkezett terroristák, akik ártatlanokra lövöldöztek, és több robbantást hajtottak végre forgalmas helyeken, mellyel 130 embert öltek meg, több mint kétszázat megsebesítettek. Mindezt az Iszlám Állam nevében. Annak ellenére, hogy a cselekményeket zömében európai állampolgárok követték el, még is a „migránsok” elleni hangulatok egyik meghatározó elemévé vált. Megjegyzendő, hogy az Európában elkövetett terrorcselekmények száma az elmúlt évtizedben inkább csökkenő trendet mutat, mint emelkedést. Ezzel együtt a xenofóbia felerősödött, melyben közrejátszik az is, hogy a másod és harmadgeráció migránsok egy részével számos rendészeti, bűnügyi probléma jelentkezik.²⁰ Az idegenellenességet, illetve az irreguláris migrációtól való félelmet jól mutatja (igaz, magának a migráció kezelésnek a része is), hogy volt olyan időszak amikor 13 EU tagállam állította vissza a belső határain (vagy annak egy részén) a határellenőrzést.²¹ De talán idesorolható az is, hogy több tagállam, illetve a Visegrádi 4-ek is határőröket, rendőröket és határőrizeti technikai eszközöket küldtek segítségül a Görög-Makedón, illetve bizonyos szerb határszakaszokra is. Bár megjegyzendő ezek inkább szimbolikus jelentőségűek voltak (illetve még jelenleg is folynak ilyen programok), mint hatékonyak. Ezzel együtt jól érzékeltették mindenki – így a politika és az úton lévő és útra kelést tervező „migránsok” – számára, hogy nem kívánatosak ebben a térségben.

Végül, de talán nem utolsó sorban kell megemlíteni a média szerepét, mely nem csak az irreguláris migráció tömegessé válásában, annak gyors felfutásában játszott meghatározó szerepet, hanem abban is, hogy a migrációs csúcstól (2015 szeptember-október, mikor két hónapon belül közel 400 ezer irreguláris migráns érkezett Európába) követően gyorsan, szinte egyik hónapról a másikra megszűnt ez a migrációs nyomás. A média, az internet és a közösségi hálózatok lehetővé teszik, hogy az emberek széles tábora, akár több millióan szinte egyszerre szerezhessenek információkat, vagy akár ismerhessenek meg véleményeket. Az okostelefon nem csak arra képes, hogy részletes útbaigazítást adjon, hogy éppen merre járunk és merre számolhatunk az utunk során akadályokkal, ez akár a zöldhatárokat átlépő irreguláris migrációban érintettekre is igaz. De akár arra is, ismerősöktől közvetlen információkat kaphattak arról, hogy merre már nem érdemes menni a vándoroknak, vagy egyáltalán nem érdemes elindulni, mert már „nem fogadják szívesen” őket. A korábbi sikeres irreguláris migrációs tapasztalatok, mint „követendő minta” 2015

¹⁹ A témáról lásd bővebben: Görbe Attiláné Zán Krisztina: Az idegenellenesség, mint a migráció egyik társadalmi kihívása. In: Hautzinger Zoltán (szerk.) Migráció és rendészet. MRTT Migrációs Tagozat, Budapest 2015. 33-47; Görbe Attiláné Zán Krisztina: Migráció – előítélet – idegenellenesség: előítélet-kutatás a belügyi ágazatban. Nemzeti Közszerkesztési Központ, Budapest, 2014.

²⁰ Ennek kifejtésétől terjedelmi okokból eltekintünk.

²¹ Balla József: Magyarország schengeni belső határain a határellenőrzés ideiglenes visszaállítási feltételeinek kutatása, Pécsi Határőr Tudományos Közlemények XIX. Pécs, 2017. 319-327. o.

őszétől már nem működik, sőt kifejezetten ellentétes értelemben funkcionál. Ugyancsak a gyors és széles spektrumú információáramlás segíthette, a toló faktorban beállt kedvező változások megismerését, a remény felkeltését arra, hogy mégsem kell elmenekülni hazájukból, illetve annak közeléből és talán bízhatnak abban, hogy haza térhetnek. Vagyis a média (ebbe bele értendő a közösségi média is) nem csak felgyorsította, de fel is erősítette a különböző tényezők hatását és többek között ez eredményezte (megítélésem szerint), hogy ilyen extrém módon kicsúcsúsodást mutat az irreguláris migráció.²²

Összeségében elmondható, ahogy az irreguláris migráció tömegessé válásában, hirtelen felfutásában és annak megszűntében és hirtelen lecsökkenésében egyaránt több tényező, egymással kölcsönhatásban lévő több összetevő együttes hatása játszott közre.²³ Ezek közül csak néhányat emeltünk ki, úgy mint az ISIS, létrejötte és ellene folyó harc, a Közel-Keleti hatalmi viszonyok változásai, illetve az Európai Unió és tagállamai által tett intézkedések és az idegenekhez való hozzáállás megváltozása, valamint a tömegek (vándorok és „őshonosok” egyaránt) tájékozódása, tájékoztatása. Ez utóbbit érintően az internet és a közösségi hálózatok adta lehetőségek járultak hozzá ahhoz, hogy ilyen robbanásszerű legyen Európát érintően az irreguláris migráció és annak elültét is ezek befolyásolták.

---

²² 2017 évben már ismét az évi 200 ezres szintre süllyedt az EU-ba irányuló felfedett irreguláris migránsok száma, mely egy harmaddal kisebb, mint a 2014-es érték (Frontex adat).

²³ Ritecz György – Sallai János: A migráció trendjei, okai és kezelésének lehetőségei 2.0. Hanns Seidel Alapítvány, Budaörs, 2016.